

Program Wychowawczy

Szkoły Podstawowej Specjalnej Nr 23 w Częstochowie

Program Wychowawczy został zatwierdzony w dniu 20 września 2016 roku przez Radę Rodziców Zespołu Szkół Specjalnych Nr 23 im. J. Korczaka w Częstochowie w porozumieniu z Radą Pedagogiczną do realizacji w Szkole Podstawowej Specjalnej Nr 23 w roku szkolnym 2016/2017.

Spis treści

I.	Podstawy prawne Programu Wychowawczego	3
II.	Założenia Programu.....	4
III.	Cele i zadania wychowawcze szkoły	5
IV.	Zadania dla poszczególnych organów statutowych wspomagających działania wychowawcze szkoły oraz powinności nauczycieli i wychowawców.....	7
V.	Cele szczegółowe, zadania i sposoby ich realizacji	11
VI.	Współpraca z rodzicami.....	18
VII.	Współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi realizację zadań wychowawczych szkoły.....	19
VIII.	Sylwetka absolwenta Szkoły Podstawowej Specjalnej Nr 23.....	20
IX.	Zakładane efekty Programu Wychowawczego.....	21
X.	Ewaluacja Programu Wychowawczego.....	22

I. Podstawy prawne Programu Wychowawczego.

Przy opracowywaniu Programu Wychowawczego Szkoły Podstawowej Specjalnej Nr 23 w Częstochowie, zwanego dalej Programem, uwzględniono następujące akty prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997r.
2. Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991r. z późn. zmianami.
3. Statut Zespołu Szkół Specjalnych Nr 23 im. J. Korczaka w Częstochowie.
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela z późn. zmianami.
5. Rozporządzenie MEN z dnia 30 maja 2014 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.
6. Rozporządzenie MEN z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim.
7. Rozporządzenie MEN z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz słuchaczy w szkołach publicznych.
8. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej, i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

II. Założenia Programu.

Program Wychowawczy Szkoły Podstawowej Specjalnej Nr 23 w Częstochowie określa oddziaływania wychowawcze skierowane do wszystkich uczniów tej szkoły w danym roku szkolnym.

Program Wychowawczy zawiera cele i zadania szkoły w zakresie stymulowania rozwoju intelektualnego, społecznego, emocjonalnego, fizycznego i zdrowotnego ucznia.

Podstawowym zadaniem wychowawczym i opiekuńczym szkoły jest rozpoznawanie potrzeb uczniów w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego. Dlatego nauczyciele dbają o życie, zdrowie i bezpieczeństwo uczniów, wspierają ich rozwój psychofizyczny, pomagają w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych. Każdy nauczyciel jest osobą, która nie tylko przekazuje wiedzę, ale i wychowuje.

Treści wychowawcze zawarte w Programie są dostosowane do specyficznych potrzeb uczniów o różnych niepełnosprawnościach: z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim, z autyzmem i zaburzeniami pokrewnymi oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Program Wychowawczy uwzględnia przyjęte przez szkołę wartości akceptowane przez rodziców, nauczycieli i uczniów oraz zapisy zawarte w podstawach programowych.

Program Wychowawczy określa zadania wychowawcze dla Dyrekcji, Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców Zespołu Szkół Specjalnych Nr 23 im. J. Korczaka w Częstochowie, a także powinności wychowawcze nauczycieli, wychowawców klas i oddziałów, wychowawców świetlicy oraz psychologa szkolnego.

Program Wychowawczy jest realizowany przez wszystkich nauczycieli szkoły podstawowej. Zadania wychowawcze stanowią wzajemnie uzupełniające się i równoważne wymiary pracy każdego nauczyciela. Nauczyciele realizują te zadania w sposób dostosowany do indywidualnych możliwości każdego ucznia.

Zadania wychowawcze są realizowane przy współudziale i współpracy wszystkich członków społeczności szkolnej oraz organizacji i instytucji wspierających pracę wychowawczą szkoły.

Realizacja Programu Wychowawczego odbywa się w ramach:

- wszystkich zajęć edukacyjnych i rewalidacyjnych,
- zajęć świetlicowych,
- imprez oraz uroczystości szkolnych i pozaszkolnych,
- zajęć pozalekcyjnych.

III. Cele i zadania wychowawcze szkoły.

Głównym celem Zespołu Szkół Specjalnych Nr 23 im. Janusza Korczaka jest tworzenie warunków do osiągnięcia przez każdego ucznia optymalnego poziomu rozwoju pozwalającego na możliwie największą samodzielność i komfort psychiczny dla niego i otoczenia.

Działania szkoły podstawowej w zakresie pracy wychowawczej z uczniami o różnych niepełnosprawnościach: z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim, z autyzmem i zaburzeniami pokrewnymi oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi mają na celu przede wszystkim:

- wspomaganie rozwoju dzieci,
- stwarzanie warunków do rozwijania zainteresowań otoczeniem oraz wielozmysłowego poznawania tego otoczenia,
- umacnianie wiary dziecka we własne siły i w zdolność osiągnięcia sukcesów,
- kształtowanie potrzeby i umiejętności dbania o własne ciało, zdrowie i sprawność fizyczną,
- wyrabianie czujności wobec zagrożeń dla zdrowia fizycznego, psychicznego i duchowego,
- rozwijanie umiejętności ucznia w zakresie poznawania siebie oraz otoczenia rodzinnego, społecznego, kulturowego, technicznego i przyrodniczego dostępnego jego doświadczeniu,
- wzmacnianie poczucia tożsamości kulturowej, historycznej, etnicznej i narodowej,
- uwzględnianie indywidualnych potrzeb dzieci,
- stwarzanie warunków do rozwijania samodzielności, obowiązkowości, podejmowania odpowiedzialności za siebie i najbliższe otoczenie,
- stwarzanie warunków do indywidualnego i grupowego działania na rzecz innych,
- rozwijanie autonomii ucznia niepełnosprawnego,
- kształtowanie umiejętności funkcjonowania w otoczeniu,
- wdrażanie do funkcjonowania społecznego,
- wdrażanie do rozumienia i uznawania norm społecznych,
- wyposażenie ucznia - stosownie do jego możliwości - w takie umiejętności i wiadomości, które pozwolą mu na postrzeganie siebie jako niezależnej osoby oraz na uczestnictwo w różnych formach życia społecznego na równi z innymi członkami danej zbiorowości, znając i przestrzegając ogólnie przyjętych norm współżycia, zachowując prawo do swojej inności.

Podstawową powinnością wychowawczą jest przygotowanie uczniów do radzenia sobie w zmieniającym się współczesnym świecie, przy jednoczesnym realizowaniu systemu wartości opartego na szacunku wobec drugiego człowieka.

W tym zakresie szkoła:

Zapewnia uczniom bezpieczeństwo w trakcie zajęć organizowanych na terenie placówki, poza budynkiem szkolnym oraz w czasie wycieczek.

Zabezpiecza doraźną pomoc medyczną.

Zapewnia uczniom warunki do rozwoju kultury fizycznej, kształtuje nawyki uprawiania

sportu, turystyki i innych form aktywnego wypoczynku.

Organizuje pomoc materialną dla uczniów wymagających wsparcia materialnego w zakresie wyposażenia edukacyjnego przy współpracy z Urzędem Miasta, MOPS -em

i Radą Rodziców.

Zapewnia uczniom, w zależności od potrzeb, pomoc psychologiczno – pedagogiczną oraz różnorodne zajęcia.

Współpracuje z instytucjami wspierającymi pracę szkoły w zakresie:

- diagnozy i terapii uczniów,
- psychoedukacji i profilaktyki,
- zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony,
- wspomagania sytuacji życiowej uczniów.

W wymiarze wychowawczym zadania szkoły to:

- tworzenie warunków niezbędnych do zapewnienia uczniowi komfortu psychicznego, poczucia bezpieczeństwa i akceptacji, nawiązania pozytywnego kontaktu emocjonalnego nauczyciela z uczniem,
- uświadamianie uczniom, że wspólnoty takie jak: rodzina, środowisko lokalne i ojczyzna stanowią wielką wartość w życiu każdego człowieka, i że każdy ma wobec tych wspólnot obowiązki,
- tworzenie sytuacji wychowawczych umożliwiających doświadczanie relacji społecznych, przygotowanie do pełnienia ról społecznych, wzmacnianie pozytywnych przeżyć związanych z pełnionymi rolami,
- uczenie zwyczajów, obyczajów i właściwych zachowań w środowisku rodzinnym, wobec kolegów szkolnych i nauczycieli,
- uczenie zasad współżycia społecznego (pomoc koleżeńska, sąsiedzka i inne zachowania prospołeczne, poszanowanie godności osobistej drugiego człowieka, uprzejmość i życzliwość).
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach społecznych,
- uczenie umiejętności rozwiązywania sytuacji konfliktowych.
- uczenie umiejętności kierowania swoim postępowaniem,
- rozwijanie umiejętności dokonywania wyboru,
- budzenie poczucia odpowiedzialności za własne decyzje,
- uczenie obowiązkowości,
- kształtowanie niezależności uczuciowej,
- umożliwianie uczniowi udziału w różnych wydarzeniach społecznych i kulturalnych w roli odbiorcy i twórcy kultury, uczenie przy tym wyrażania swoich przeżyć i emocji.
- przybliżanie tradycji i obyczajów lokalnych, narodowych, rozbudzanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej, regionu, kraju,
- umożliwianie poznawania środowiska przyrodniczego,
- budzenie zainteresowania i szacunku dla otaczającej przyrody,
- uczenie właściwych zachowań w stosunku do zwierząt i otaczającej przyrody,
- wychowanie do życia w harmonii z przyrodą,
- wspieranie rozwoju sprawności psychofizycznej uczniów,
- prowadzenie zajęć niezbędnych do rozwoju psychoruchowego.

Szkoła umożliwia:

- tworzenie warunków rozwijania zainteresowań uczniów, organizowania wycieczek, imprez, konkursów i kół zainteresowań,
- integrowanie uczniów ze środowiskiem poprzez współpracę z innymi szkołami, placówkami opiekuńczymi i oświatowymi oraz stowarzyszeniami,
- podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej i religijnej poprzez organizację lekcji religii.

Nauczyciele w pracy wychowawczej, wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców, zmierzają do tego, aby uczniowie w szczególności:

- znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym),
- uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowywali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie,
- umieli współdziałać i współtworzyć w szkole wspólnotę nauczycieli i uczniów.

Ceremoniał i tradycje w Zespole Szkół Specjalnych Nr 23 im. J. Korczaka

Ceremoniał i tradycje to stałe imprezy szkolne wpisane w szkolny kalendarz, budujące klimat szkoły, kształtujące postawy, tradycje, korzenie na tle środowiska lokalnego.

Do takich momentów w życiu naszej szkoły należą:

Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego, Święto Edukacji Narodowej, Pasowanie na ucznia klasy pierwszej, Narodowe Święto Niepodległości, Spotkania wigilijne i Jasełka, zabawa karnawałowa, Święto Ziemi, Powitanie Wiosny, Święto Szkoły i Święto Patrona, Dzień Dziecka, Uroczyste zakończenie roku szkolnego.

IV. Zadania dla poszczególnych organów statutowych Zespołu Szkół Specjalnych Nr 23 im. J. Korczaka w Częstochowie wspomagających działania wychowawcze szkoły oraz powinności nauczycieli i wychowawców oraz psychologa szkolnego.

Dyrekcja

- Dbą o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, odpowiedni poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej, kształtowanie właściwej atmosfery w szkole.
- Współpracuje z wychowawcami klas i oddziałów, wychowawcami świetlicy, Radą Pedagogiczną, Radą Rodziców.
- Zapewnia warunki do działalności na terenie szkoły organizacji uczniowskich (Szkolnego Koła PCK, drużyny harcerskiej). Współpracuje z organizacjami uczniowskimi i ich opiekunami.
- Stwarza warunki do działania w szkole stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności wychowawczej i opiekuńczej szkoły.
- Zapewnia warunki do współpracy z instytucjami i organizacjami wspierającymi realizację zadań wychowawczych szkoły.
- Dbą o przestrzeganie praw ucznia z uwzględnieniem postanowień zawartych w Konwencji o Prawach Dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej.
- Dbą o poznanie poziomu rozwoju i możliwości psychofizycznych uczniów, rozpoznaje ich potrzeby i warunki życiowe, opiniuje do otrzymania odpowiedniej pomocy materialnej, zdrowotnej i opiekuńczo – wychowawczej.
-

Rada Pedagogiczna

- Ma obowiązek niesienia wszechstronnej pomocy uczniom we współdziałaniu z innymi organami szkoły oraz przy współpracy z instytucjami i organizacjami wspierającymi realizację zadań wychowawczych szkoły.
- Poprzez prowadzone działania wychowawcze kształtuje u uczniów i ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów karalnych.
- Ścisłe współpracuje z policją i sądem dla nieletnich (w razie zaistniałej sytuacji).
- Współpracuje z różnymi organizacjami i instytucjami w organizowaniu różnorodnych form spędzania wolnego czasu przez uczniów, szczególnie z rodzin patologicznych i zaniedbanych środowiskowo.
- Przyznaje uczniom nagrody lub kary zgodnie z prawem szkolnym, uwzględniając możliwości psychofizyczne i stwierdzone u ucznia zaburzenia.
- Czuwa nad zapewnieniem każdemu uczniowi właściwej opieki wychowawczej i warunków pobytu w szkole zapewniających bezpieczeństwo, ochronę przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej oraz ochronę i poszanowanie jego godności.

Rada Rodziców

- Podejmuje działania na rzecz wychowawczej i opiekuńczej funkcji szkoły.
- Organizuje formy aktywności rodziców na rzecz wspomagania realizacji celów i zadań szkoły we współdziałaniu z innymi organami szkoły.
- Zapewnia pomoc nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.
- Współorganizuje bądź służy pomocą w organizacji imprez i uroczystości szkolnych lub pozaszkolnych.
- Służy pomocą w organizacji wycieczek w ramach realizacji zadań dydaktyczno – wychowawczych szkoły.

Świetlica szkolna

- Wspomaga i uzupełnia pracę szkoły we wszystkich jej zakresach: opieki, oddziaływania wychowawczego oraz poczynań dydaktycznych.
- Zapoznaje dzieci i młodzież z możliwościami zdrowego i pożytecznego organizowania sobie wolnego czasu.
- Tworzy warunki dla rozwoju zainteresowań, kształtowania postaw społecznych, umiejętności współdziałania i współżycia koleżeńskiego,
- Oddziałuje na postawy społeczno - moralne uczniów.
- Udziela pomocy w przezwyciężaniu negatywnych wpływów środowiska.
- Stwarza sytuacje do zdobywania poczucia uznania i przydatności.
- Zaspokaja potrzeby dzieci i młodzieży w dziedzinie działalności twórczej oraz wypoczynku i rozrywki.
- Pozwala rozwijać i kształtować postawy moralne, uczucia oraz pożądane cechy charakteru uczniów.
- Wspomaga rodziców w wychowaniu ich dziecka.

Nauczyciele powinni:

- Mieć pełne rozeznanie potrzeb uczniów.
- Znać środowisko ucznia.
- W swoich działaniach kierować się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie i bezpieczeństwo.
- Wspierać swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania.
- Udzielać uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych.
- Kształcić i wychowywać dzieci i młodzież w duchu patriotyzmu i demokracji, atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka.
- Kształtować właściwe stosunki między uczniami, opierając je na tolerancji i poszanowaniu godności innej osoby.
- Kształtować umiejętność pracy w zespole, uczyć podejmowania decyzji i dokonywania wyboru.
- Dbać o zdrowie i bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza jej terenem.
- Wdrażać uczniów do dbałości o estetyczny wygląd i higienę.
- Reagować na przejawy agresji, autoagresji bądź niedostosowania społecznego u uczniów.

- W sposób zdecydowany reagować na obecność w szkole osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia.

Wychowawcy klas i oddziałów powinni:

- Sprawować opiekę wychowawczą nad uczniami klasy lub oddziału, a w szczególności tworzyć warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i w społeczeństwie.
- Poznać warunki życia uczniów i ich stan zdrowotny.
- Systematycznie konsultować się z rodzicami /opiekunami prawnymi/, lekarzem, psychologiem i pedagogiem na temat psychofizycznego rozwoju uczniów.
- Odwiedzać środowiska domowe uczniów.
- Informować innych nauczycieli uczących o aktualnym stanie zdrowia i możliwościach psychofizycznych ucznia w danym dniu.
- Współdziałać z nauczycielami uczącymi koordynując ich działania wychowawcze wobec ogółu uczniów, a także wobec tych, którym potrzebna jest indywidualna opieka.
- Dążyć w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy/oddziału wszystkich uczniów.
- W miarę możliwości planować i organizować z uczniami i ich rodzicami /opiekunami prawnymi/ różne formy życia zespołowego integrujące środowisko klasowe (imprezy klasowe, wycieczki itp.)
- Służyć pomocą i radą w rozwiązywaniu konfliktów wewnątrzklasowych lub szkolnych.
- Otaczać indywidualną opieką każdego ucznia.
- Zabiegać o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów.
- Współpracować z kuratorami sądowymi.

Wychowawcy świetlicy powinni:

- Znać środowisko ucznia.
- Określić indywidualne wymagania, formy opieki lub zakres specjalnej troski w stosunku do poszczególnych dzieci.
- Zapewnić wychowankom opiekę w godzinach ustalonych w porozumieniu z rodzicami.
- Zapewnić wychowankom racjonalne żywienie odpowiednio do czasu ich pobytu w szkole.
- Wdrażać wszystkich wychowanków do samodzielnej pracy.
- Udzielać uczniom pomocy w nauce.
- Inspirować poczynania, które pozwalają rozbudzić, rozwijać oraz kształtować uzdolnienia i zainteresowania dziecka.
- Prowadzić systematyczną działalność wychowawczą, sprzyjającą jak najpełniejszej realizacji zadań wychowawczych szkoły,
- Organizować racjonalny wypoczynek i pobyt uczniów na wolnym powietrzu oraz troszczyć się o ich wychowanie fizyczne.
- Systematycznie współpracować z rodzicami uczniów oraz udzielać im rad i pomocy w organizowaniu opieki i wychowania w domu i w środowisku.

- Nakreślać wspólne metody postępowania, zmierzające do rozwijania i wzbogacania osobowości dziecka, kształtowania pozytywnych cech charakteru i przygotowania go do życia społecznego.
- Współpracować z wychowawcami klas i oddziałów oraz innymi nauczycielami i specjalistami.

Psycholog

Do zadań psychologa szkolnego należy udzielanie wsparcia i pomocy uczniom, ich rodzinom oraz innym nauczycielom. Wsparcie to ma charakter głównie informacyjny (porady) oraz terapeutyczny (wsparcie emocjonalne). Oddziaływania psychologa szkolnego mają formę:

- terapii psychologicznej dla uczniów (terapia indywidualna i grupowa),
- obserwacji w celu ustalenia przyczyn i źródeł występujących u uczniów zaburzeń, niepowodzeń osobistych i trudności wychowawczych,
- doradztwa psychologicznego dla uczniów, nauczycieli i rodziców,
- współpracy nauczycielami, wychowawcami i rodzicami w minimalizowaniu skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganiu zaburzeń zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy wychowawczej w środowisku szkolnym i poza szkolnym ucznia,
- interwencji w sytuacjach kryzysowych,
- psychoedukacji, w celu wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny; zadanie to realizowane jest w trakcie indywidualnych konsultacji oraz zajęć grupowych (warsztaty, grupa wsparcia).

V. Cele szczegółowe, zadania i sposoby ich realizacji.

Program określa szczegółowe cele wychowawcze na I i II etapie edukacyjnym, a także treści i zadania oraz przykładowe sposoby ich realizacji.

Natomiast terminy realizacji poszczególnych zadań oraz dane osób odpowiedzialnych zawiera *Harmonogram działań wychowawczych na rok szkolny 2014/2015*, który jest opracowywany przez zespół wychowawczy Szkoły Podstawowej Specjalnej Nr 23.

Cele szczegółowe w I etapie edukacyjnym:

1. Wychowanie do zgodnego współdziałania w grupie rówieśniczej i społeczności szkolnej.
2. Kształtowanie postaw patriotycznych.
3. Kształcenie umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych.
4. Wzbogacanie wiedzy i utrwalanie nawyków samoobsługi i higieny.
5. Budzenie zainteresowania środowiskiem przyrodniczym.
6. Wspomaganie funkcjonowania rodziny ucznia – współpraca z rodzicami.

Cele szczegółowe w II etapie edukacyjnym:

1. Kształtowanie postaw patriotycznych: budzenie i utrwalanie związku z „małą ojczyzną” i społecznością lokalną, przybliżanie tradycji i obyczajów lokalnych.
2. Kształtowanie postaw prospołecznych.
3. Wyrabianie i promowanie nawyków z zakresu higieny i zdrowego stylu życia.
4. Budzenie zainteresowań środowiskiem przyrodniczym.
5. Wyrabianie i utrwalanie nawyków kulturalnego zachowania się.
6. Wspomaganie funkcjonowania rodziny ucznia – współpraca z rodzicami.

I ETAP EDUKACYJNY

1. Wychowanie do zgodnego współdziałania w grupie rówieśniczej i społeczności szkolnej.

OBSZAR	TREŚCI/ZADANIA	PRZYKŁADOWE SPOSOBY REALIZACJI
Miejsce dziecka w grupie rówieśniczej i nauka funkcjonowania w grupie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poczucie przynależności do klasy i szkoły. 2. Rozwijanie umiejętności działania w grupie rówieśniczej. 3. Przestrzeganie norm grupy. 4. Współodpowiedzialność za działania grupy. 	<ul style="list-style-type: none"> - zabawy integrujące zespół klasowy - organizowanie imprez szkolnych i klasowych - zapoznanie nowych uczniów z podstawowymi wymaganiami i normami życia szkolnego
Formy spędzania wolnego czasu	1. Nabywanie umiejętności dokonywania samodzielnego wyboru aktywności zgodnie z zainteresowaniami	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie zajęć rozbudzających zainteresowania, np. plastycznych, muzycznych - udział w konkursach
Poznawanie i przestrzeganie norm dobrego zachowania w środowisku szkolnym i poza nim.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Okazywanie szacunku wobec innych osób 2. Nawykowe stosowanie zwrotów grzecznościowych. 3. Przestrzeganie regulaminów szkolnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - systematyczne nauczanie zasad kulturalnego zachowywania się w szkole i poza nią poprzez: opowiadania, scenki rodzajowe, dramę, rozmowę nauczającą; - zapoznanie uczniów z regulaminami szkolnymi i konsekwencjami nieprzestrzegania zapisów w nich zawartych

2. Kształtowanie postaw patriotycznych.

OBSZAR	TREŚCI/ZADANIA	PRZYKŁADOWE SPOSOBY REALIZACJI
Kształtowanie postaw patriotycznych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznanie symboli narodowych. 2. Kształtowanie umiejętności zachowania się wobec symboli narodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentacja symboli narodowych, nauka hymnu państwowego, postawy szacunku wobec flagi i godła państwowego, - udział w szkolnych uroczystościach patriotycznych

3. Kształcenie umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych.

OBSZAR	TREŚCI/ZADANIA	PRZYKŁADOWE SPOSOBY REALIZACJI
<i>Kształcenie umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych.</i>	<p>1. Znajomość i rozumienie pojęć stosownie do wieku: prawo, obowiązek, dobro, zło.</p> <p>2. Dostrzeganie różnic między ludźmi i ich akceptowanie - rozwijanie tolerancji</p> <p>3. Rozwijanie umiejętności zachowania dystansu wobec niewłaściwych zachowań kolegów oraz wyrabianie nawyku odmawiania na niestosowne propozycje.</p> <p>4. Radzenie sobie z emocjami, agresją słowną i fizyczną</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie klasowych regulaminów zachowań, - zabawy integrujące zespół klasowy, - prowadzenie rozmów na temat akceptowania siebie i innych, współdziałania z innymi ludźmi, - rozwiązywania konfliktów, - scenki dramatyczne i zabawy dotyczące emocji i zachowań niewłaściwych, - spotkania z policjantem, - zapoznanie uczniów w jaki sposób należy szukać pomocy w sytuacjach trudnych.

4. Wzbogacanie wiedzy i utrwalanie nawyków samoobsługi i higieny.

OBSZAR	TREŚCI/ZADANIA	PRZYKŁADOWE SPOSOBY REALIZACJI
<i>Samoobsługa, higiena osobista i higiena miejsca pracy.</i>	<p>1. Kształtowanie nawyków z zakresu samoobsługi.</p> <p>2. Wdrażanie nawyków higienicznych w odniesieniu do własnego ciała i ubioru.</p> <p>3. Propagowanie higieny i kultury spożywania posiłków.</p> <p>4. Kształtowanie umiejętności dbania o miejsce pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - codzienny trening higieniczny, - spotkania z pielęgniarką szkolną, - pogadanki dla rodziców, - gazetki ścienne dotyczące higieny i zdrowia

5. Budzenie zainteresowania środowiskiem przyrodniczym.

OBSZAR	TREŚCI/ZADANIA	PRZYKŁADOWE SPOSOBY REALIZACJI
<i>Budzenie zainteresowania środowiskiem przyrodniczym.</i>	<i>1. Uczenie właściwego stosunku do przyrody 2. Udział w działaniach na rzecz ochrony środowiska</i>	<i>- udział w akcji „Sprzątanie świata”, - udział w obchodach „Dnia Ziemi”, - dbanie o zieleń w klasie i wokół szkoły, - dokarmianie ptaków, - segregacja śmieci</i>

6. Wspomaganie funkcjonowania rodziny ucznia – współpraca z rodzicami

OBSZAR	TREŚCI/ZADANIA	PRZYKŁADOWE SPOSOBY REALIZACJI
<i>Ukazanie roli rodziny w życiu człowieka</i>	<i>1. Ukazywanie roli domu rodzinnego i pozycji dziecka w rodzinie- jego praw i obowiązków. 2. Współdziałanie szkoły z domem rodzinnym. 3. Organizacja pomocy dla rodzin w trudnych sytuacjach życiowych. 4. Aktywizowanie rodziców do udziału w życiu szkoły.</i>	<i>- lekcje tematyczne, - zebrania z rodzicami, spotkania indywidualne (pedagogizacja, spotkania informacyjne, rozmowy doradczo – wspierające), - współpraca z pracownikami pomocy społecznej, - działalność Rady Rodziców, - współudział rodziców w organizacji uroczystości klasowych i szkolnych.</i>

II ETAP EDUKACYJNY

1. Kształtowanie postaw patriotycznych: budzenie i utrwalanie związku z „małą ojczyzną” i społecznością lokalną, przybliżanie tradycji i obyczajów lokalnych

OBSZAR	TREŚCI/ZADANIA	PRZYKŁADOWE SPOSOBY REALIZACJI
Wychowanie patriotyczne i obywatelskie	<ol style="list-style-type: none">1. Poznanie symboli narodowych oraz miejsc pamięci narodowej w naszym mieście i regionie.2. Kształtowanie szacunku dla własnego regionu i Ojczyzny, symboli narodowych, religijnych oraz pamiątek historycznych.3. Poznanie i kultywowanie zwyczajów i obrzędów regionalnych.	<ul style="list-style-type: none">- zajęcia dydaktyczne, akademie szkolne, wycieczki do miejsc pamięci, prezentacja symboli narodowych w klasach, nauka hymnu państwowego i pieśni patriotycznych,- udział w rocznicowych, historycznych uroczystościach szkolnych i lokalnych,- wycieczki po mieście i regionie,- konkursy plastyczne.

2. Kształtowanie postaw prospołecznych.

OBSZAR	TREŚCI/ZADANIA	PRZYKŁADOWE SPOSOBY REALIZACJI
1. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za sprawy klasy i szkoły.	<ol style="list-style-type: none">1. Ustalenie obowiązków uczniów.2. Przestrzeganie zasad obowiązujących w szkole na zajęciach i w czasie przerw.3. Przestrzeganie regulaminu szkoły, stosowanie zasad szkolnej demokracji.	<ul style="list-style-type: none">- współudział uczniów w organizacji i przebiegu imprez i uroczystości szkolnych,- realizacja tematyki na godzinach wychowawczych,- organizowanie apeli porządkowych,- konsekwentne egzekwowanie reguł obowiązujących w szkole.

3. Promowanie i wyrabianie nawyków z zakresu higieny i zdrowego stylu życia.

OBSZAR	TREŚCI/ZADANIA	PRZYKŁADOWE SPOSOBY REALIZACJI
Wychowanie prozdrowotne	<ol style="list-style-type: none">1. Promowanie zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku.2. Propagowanie codziennych nawyków związanych z higieną osobistą oraz estetyką ubioru i wyglądu ucznia.3. Przestrzeganie bezpieczeństwa i higieny pracy.4. Poznawanie zasad bezpiecznego zachowania się w szkole i poza nią.	<ul style="list-style-type: none">- promowanie w klasach zasad zdrowego odżywiania się, właściwego odpoczynku, profilaktyki,- zawody sportowe,- zajęcia gimnastyki korekcyjnej,- gry i zabawy ruchowe na zajęciach w-f,- zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań,- spotkania z pielęgniarką: pogadanki, prelekcje, pokazy na temat higieny osobistej, dojrzewania,- spotkania z policjantem, przedstawicielem Straży Miejskiej na temat zasad bezpiecznego zachowania

4. Budzenie zainteresowań środowiskiem przyrodniczym

OBSZAR	TREŚCI/ZADANIA	PRZYKŁADOWE SPOSOBY REALIZACJI
Kształtowanie postaw ekologicznych	<ol style="list-style-type: none">1. Poznawanie najbliższego środowiska przyrodniczego.2. Dbanie o rośliny w salach lekcyjnych, na korytarzach i terenach zielonych wokół szkoły.3. Uczenie właściwego stosunku do przyrody.4. Udział w akcjach na rzecz ochrony środowiska.	<ul style="list-style-type: none">- udział w konkursach i akcjach ekologicznych, np. „Sprzątanie świata”, „Dzień Ziemi”- organizowanie wycieczek krajoznawczych,- udział w zielonych lekcjach na terenie ścieżki przyrodniczej- segregowanie śmieci

5. Wyrabianie i utrwalanie nawyków kulturalnego zachowania się.

OBSZAR	TREŚCI/ZADANIA	PRZYKŁADOWE SPOSOBY REALIZACJI
Wychowanie kulturalne	<ol style="list-style-type: none">1. Poznanie i przestrzeganie norm dobrego zachowania w środowisku szkolnym, rodzinnym i miejscach publicznych.2. Reprezentowanie klasy, szkoły na zewnątrz.3. Udział w środowiskowych imprezach kulturalnych.4. Poznanie form spędzania wolnego czasu, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień.5. Rozwijanie zainteresowań czytelniczych.	<ul style="list-style-type: none">- udział w imprezach i uroczystościach klasowych i szkolnych - respektowanie właściwego zachowania się,- pogadanki na temat zachowania w miejscach publicznych,- wyrabianie nawyku stosowania na co dzień zwrotów grzecznościowych,- udział w imprezach kulturalnych- kino, muzeum, wystawy, - zajęcia pozalekcyjne np. koła zainteresowań, zajęcia muzyczno-rytmiczne,- udział w konkursach i występach, udział w zawodach sportowych.

6. Wspomaganie funkcjonowania rodziny ucznia – współpraca z rodzicami

OBSZAR	TREŚCI/ZADANIA	PRZYKŁADOWE SPOSOBY REALIZACJI
Ukazanie roli rodziny w życiu człowieka.	<ol style="list-style-type: none">1. Ukazywanie roli domu rodzinnego i pozycji dziecka w rodzinie- jego praw i obowiązków.2. Współdziałanie szkoły z domem rodzinnym.3. Organizacja pomocy dla rodzin w trudnych sytuacjach życiowych.4. Aktywizowanie rodziców do udziału w życiu szkoły.	<ul style="list-style-type: none">- lekcje tematyczne,- zebrania z rodzicami, spotkania indywidualne (pedagogizacja, spotkania informacyjne, rozmowy doradczo – wspierające),- współpraca z pracownikami pomocy społecznej,- działalność Rady Rodziców,- współudział rodziców w organizacji uroczystości klasowych i szkolnych,

VI. Współpraca z rodzicami

1. Zapoznanie rodziców z kalendarzem imprez i uroczystości szkolnych.
2. Zaangażowanie rodziców w organizowanie wspólnych spotkań i imprez.
3. Poznawanie warunków materialno-bytowych dziecka, jego sytuacji rodzinnej i wychowawczej.
4. Organizowanie indywidualnych spotkań z rodzicami, prelekcji, szkoleń, udzielanie porad i wskazówek, wyrażanie opinii na temat osiągnięć dziecka w edukacji i rozwoju społeczno-emocjonalnym.
5. Omawianie postępów i trudności dziecka w nauce oraz jego zachowań,
6. Wspieranie rodziców w rozwiązywaniu sytuacji trudnych wychowawczo.
7. Stwarzanie rodzicom możliwości wyrażania swoich opinii (np. w formie ankiet).
8. Uświadamianie rodzicom konieczności włączenia się do procesu edukacyjnego ich dzieci.
9. Zapraszanie rodziców do podejmowania prac na rzecz szkoły (np. do pomocy w urządzaniu sali lekcyjnej) oraz do opieki nad dziećmi w czasie wyjść poza szkołę i wycieczek.
10. Wskazywanie rodzicom wyspecjalizowanych instytucji i służb pomocowych, np. MOPS, PFRON, itp.

VII. Współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi realizację zadań wychowawczych szkoły.

L.p.	Instytucje i organizacje wspierające	Sposoby i formy współpracy
1.	Policja	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie doraźnych działań interwencyjnych, - prowadzenie pogadarek na temat zagrożeń wśród dzieci i młodzieży, - przeprowadzanie razem z wychowawcą wywiadów w środowisku uczniów niedostosowanych społecznie, - współpraca w zakresie wychowania komunikacyjnego
2.	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	<ul style="list-style-type: none"> - badania, diagnozowanie i opiniowanie uczniów z trudnościami dydaktycznymi i wychowawczymi, - orzekanie o potrzebie kształcenia specjalnego, nauczania indywidualnego, zespołów dydaktyczno-wyrównawczych i innych, - pomoc w pedagogizacji rodziców, - organizacja grup wsparcia, - przeprowadzanie terapii logopedycznej, pedagogicznej, zaburzeń rozwoju emocjonalnego, - szkolenia i warsztaty organizowane dla rodziców i nauczycieli
3.	Sąd do spraw nieletnich i rodzinnych Kuratorzy sądowi i społeczni	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca kuratorów ze szkołą, - udzielanie rodzicom i uczniom pomocy przez dozór kuratora, - prowadzenie rozmów profilaktycznych z uczniami i rodzicami, - rozpatrywanie spraw uczniów popełniających czyny karalne, - wspieranie działań profilaktycznych w szkole i środowisku ucznia z trudnościami wychowawczymi
4.	Częstochowskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Problemami Autyzmu	<ul style="list-style-type: none"> - działalność świetlicy terapeutycznej: stały kontakt i rozmowy z wychowawcami uczniów uczęszczających na świetlicę, zapewnienie fachowej opieki w czasie wolnym dziecka poprzez organizację różnych zajęć
5.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - zabezpieczenie pomocy materialnej uczniom z rodzin najuboższych np. dożywianie, odzież, pomoc finansowa, - dofinansowanie wypoczynku dla dzieci najuboższych, - dofinansowanie zakupu książek i przyborów szkolnych uczniom z rodzin najuboższych
6.	Służba Zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie pogadarek na temat: zagrożeń, propagowania zdrowego stylu życia, higieny osobistej, - trening czystości, fluoryzacja, - okresowa kontrola stanu higieny uczniów

7.	Parafie Rzymsko-Katolickie	<ul style="list-style-type: none"> - wspólne oddziaływania na negatywne zjawiska społeczne w szkole i mieście, - kształtowanie właściwych postaw społeczno - moralnych dzieci i młodzieży, - upowszechnianie wśród uczniów praktyk religijnych (okolicznościowe msze św., spotkania z Biskupem, rekolekcje, przygotowanie i udzielanie sakramentów św.(Pierwsza Komunia Św., Bierzmowanie)
8.	Centrum Wolontariatu przy Stowarzyszeniu Wzajemnej Pomocy „AGAPE”	<ul style="list-style-type: none"> - pozyskiwanie wolontariuszy do pomocy i opieki nad uczniami w trakcie zajęć szkolnych, imprez szkolnych i pozaszkolnych, wycieczek - udział uczniów w zbiórkach żywności
9.	TKKF „Pegaz”	- imprezy okazjonalne
10.	Placówki oświatowe: szkoły, przedszkola itp.	- integrowanie się uczniów naszej szkoły ze zdrowymi rówieśnikami,
11.	Muzeum	- lekcje muzealne, wizyty w muzeum
12.	Filharmonia	- poranki muzyczne, koncerty
13.	Biblioteki publiczne	- lekcje biblioteczne, wizyty w bibliotekach na terenie miasta
14.	Polski Związek Kombatantów	- spotkania z kombatantem z okazji świąt narodowych i rocznic
15.	Teatr im. A. Mickiewicza	- udział w spektaklach teatralnych oraz teatralnych spotkaniach integracyjnych
16.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz z Autyzmem i Zaburzeniami Pokrewnymi” Daj Mi Czas”	<ul style="list-style-type: none"> -dofinansowanie imprez i wycieczek szkolnych, -organizowanie pomocy materialnej dla uczniów, -organizowanie zajęć pozalekcyjnych, -organizowanie i współorganizowanie imprez szkolnych i pozaszkolnych
17.	Caritas	- spotkania uczniów z członkami Klubu Seniora
18.	Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania integracyjne uczniów, - współorganizacja imprez na terenie miasta
19.	Kina	- uczestnictwo uczniów w seansach filmowych
20.	Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie	- pozyskiwanie pomocy w formie wolontariatu przy organizacji zajęć szkolnych, imprez szkolnych i pozaszkolnych, wycieczek
21.	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	- współorganizacja imprez sportowych
22.	Klub Charytatywny „Filos”	- pozyskanie pomocy w formie wolontariatu przy organizacji imprez, wspólne występy artystyczne
23.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	<ul style="list-style-type: none"> - uczestniczenie uczniów szkoły w imprezach okolicznościowych, np. mikołajki, - oferta kolonijna

VIII. Sylwetka absolwenta Szkoły Podstawowej Specjalnej Nr 23 w Częstochowie.

ABSOLWENT SZKOŁY PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ Nr 23:

- przestrzega zasad bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą,
- zna swoje prawa i obowiązki , potrafi je wypełniać,
- z szacunkiem i kulturą odnosi się do kolegów i innych osób, potrafi współpracować w grupie,
- dba o czystość i higienę osobistą, troszczy się o własne zdrowie,
- potrafi zachować porządek, dba o mienie własne, innych i szkoły,
- posługuje się zdobytą wiedzą i umiejętnościami w życiu codziennym,
- jest ciekaw poznawania przyrody, przyjmuje właściwą postawę wobec niej,
- ciekawie i zgodnie z zainteresowaniami spędza wolny czas,
- przyjmuje właściwą postawę w rodzinie,
- zna symbole narodowe, przyjmuje postawę szacunku wobec nich,
- ma poczucie przynależności do swojej rodziny, szkoły, miejscowości, miasta, kraju,
- zna przykładowe polskie tradycje i zwyczaje,
- potrafi we właściwy sposób odbierać i wykorzystywać media oraz technologie informacyjno – komunikacyjne.

VIII. Zakładane efekty Programu.

Zakładamy, że po rocznym procesie realizacji programu uczeń będzie:

- potrafił dbać o ład i porządek w pomieszczeniach szkolnych,
- potrafił wypełniać powierzone zadania i obowiązki,
- przestrzegał zasad bezpieczeństwa podczas zajęć, przerw międzylekcyjnych, imprez szkolnych i pozaszkolnych,
- potrafił radzić sobie z negatywnymi emocjami,
- nawiązywał prawidłowe relacje z rówieśnikami i dorosłymi,
- chętnie uczestniczył w różnych formach życia społeczności klasowej,
- dbał o czystość ciała i ubrania,
- chętnie uczestniczył w różnych formach sportu i rekreacji w szkole i poza nią,
- potrafił odpowiednio reagować w sytuacjach zagrożenia.

IX. Ewaluacja Programu.

Program Wychowawczy zostanie poddany ewaluacji przez zespół wychowawczy w czerwcu 2016 roku. Spostrzeżenia i wnioski z dokonanej oceny efektów posłużą do opracowania programu na kolejny rok szkolny.

Ewaluacja dokonywana będzie w formie analizy *Harmonogramu działań wychowawczych*.

Program Wychowawczy został opracowany przez zespół nauczycieli w składzie:

mgr Katarzyna Kała
mgr Monika Lewandowska-Lipa
mgr Beata Lubaszewska
mgr Beata Kulisiewicz
mgr Anna Pała
mgr Ilon Zużewicz
mgr Izabela Matczak
mgr Andrzej Gorzelak
mgr Izabela Tokarczyk
mgr Bożena Papalska

Data zatwierdzenia: 20 września 2016

.....
Rada Rodziców

.....
Dyrektor Szkoły